

Formularz zgłaszania uwag do projektu dokumentu pn. „Transformacja sektora elektroenergetycznego w Polsce Wydzielenie wytwórczych aktywów węglowych ze spółek z udziałem Skarbu Państwa”

Zgłaszający uwagę (nazwa instytucji, organizacji lub imię i nazwisko)	Część, której dotyczy uwaga (proszę wskazać nr rozdziału lub wpisać Uwagi ogólne / Inne)	Szczegółowe zagadnienie, którego dotyczy uwaga	Treść uwagi lub proponowany zapis
EFET	1.3	„(...)kluczowe znaczenie dla zapewnienia nowych mocy wytwórczych w Polsce w przyszłości będą mieć nadal inwestycje realizowane przez spółki energetyczne z udziałem Skarbu Państwa”	Silne uzależnienie polskiego sektora elektroenergetycznego od zaledwie trzech państwowych podmiotów nie powinno być prezentowane jako dowód ich szczególnego znaczenia dla kraju, ale traktowane jako symptom nieprzyjawnego i niestabilnego środowiska regulacyjnego, który zniechęca przedsiębiorstw do inwestowania w nowe moce wytwórcze przyłączane do Polskiego systemu przesyłowego. To z kolei wskazuje na fakt, iż wyzwanie przekształcania krajowego miksu energetycznego nie powinno być rozpatrywane w kontekście centralnej koordynacji planów inwestycyjnych spółek skarbu państwa, lecz w kontekście konieczności szerszego otwarcia na konkurencję wolnorynkową, zapewniającą optymalność kosztową całego procesu.
EFET	1.3	Dalszy proces transformacji będzie wymagał zastąpienia stopniowo odstawianych jednostek węglowych elastycznymi źródłami zasilanymi gazem ziemnym, stanowiącym paliwo przejściowe transformacji	Jeżeli gaz ziemny jest postrzegany jako istotne paliwo przejściowe transformacji (oraz w nawiązaniu do naszej poprzedniej uwagi) pragniemy podkreślić, że zmiany w zakresie środowiska regulacyjnego będą niezbędne również po stronie rynku gazu ziemnego. Ekstensywne wysiłki Polski w zakresie zwiększania liczby połączeń z sąsiednimi Państwami Członkowskimi muszą zostać uzupełnione przez budowę konkurencyjnego i płynnego rynku hurtowego gazu ziemnego, który zapewni optymalny poziom cen surowca w nadchodzących latach.
EFET	1.4	(...)może to prowadzić do niekontrolowanej transformacji energetycznej zagrażającej bezpieczeństwu energetycznemu państwa w wyniku masowego odstawiania niskoobciążonych jednostek węglowych co doprowadzi do drastycznego wzrostu cen energii zapewniającego wysoką	W naszej opinii, postępująca integracja pomiędzy krajowymi rynkami energii elektrycznej powinna być postrzegana jako szansa na optymalizację cen dla odbiorców końcowych oraz na znacznie wzmocnienie bezpieczeństwa dostaw energii dla całego kraju. Wzrost konkurencji na rynku hurtowym poprawi jakość sygnałów cenowych oraz zapewni niezbędny impuls do inwestycji, przy założeniu stabilności i przewidywalności środowiska regulacyjnego. Z tego powodu wierzymy, że transformacja sektora elektroenergetycznego w kierunku neutralności klimatycznej nie wymaga kontroli ze strony państwa, ale przyjaznego środowiska inwestycyjnego, które umożliwi efektywną alokację zasobów przez konkurujące ze sobą podmioty.

		rentowność wytwarzania w jednostkach węglowych.	
EFET	1.4	Do roku 2014 Polska była eksporterem energii elektrycznej. Uwarunkowania związane z kosztami uprawnień do emisji CO ₂ , a w konsekwencji wysokie ceny hurtowe energii elektrycznej odwróciły ten trend i Polska stała się importerem energii elektrycznej netto.	Należy zauważyć, że w tym samym okresie (t.j. do roku 2014) koncentracja na rynku hurtowym w Polsce stale rosła, zaś interwencje rządu w mechanizmy rynkowe, zarówno po stronie gazu ziemnego, jak i energii elektrycznej, kolektywnie zniechęciły wiele spółek do dalszego prowadzenia działalności na polskim rynku energii elektrycznej. To właśnie te czynniki w dużej mierze przyczyniły się do wzrostu cen energii elektrycznej i spowodowały dalsze opóźnienia w inwestycjach w nowe moce wytwórcze. EFET pragnie przytoczyć w tym kontekście konkluzje raportu Najwyższej Izby Kontroli z czerwca 2021 pt. „Stabilność cen energii elektrycznej”. Izba jednoznacznie skrytykowała ustawę zamrażającą ceny energii elektrycznej, doraźny charakter tej interwencji, jak i jej niezgodność z obowiązującą procedurą legislacyjną. Choć celem interwencji była stabilizacja cen w 2019 roku, rzeczoną ustawę zmieniano w tym czasie czterokrotnie, w tym dwukrotnie z uwagi na niezgodność z prawem unijnym. Od stycznia 2020 roku, kiedy ustawa straciła moc, ceny dla gospodarstw domowych wzrosły o niemal 20%.
EFET	1.5, 1.6	Uwaga odnośnie całego rozdziału	Rozdział słusznie wskazuje na nieuchronny charakter transformacji energetycznej w konsekwencji rosnących cen emisji CO ₂ , co z kolei dowodzi skuteczności mechanizmu EU ETS w kontekście wpływania na decyzje inwestycyjne. Rozdział słusznie wskazuje również na silny wpływ opłat, podatków, kosztów transportu i zarządzania systemem na ceny energii dla odbiorców końcowych – to z kolei stanowi ważny argument na rzecz mechanizmów rynkowych, które zapewniają sygnały cenowe wskazujące najbardziej efektywne kierunki inwestycji oraz efektywne bilansowanie systemu elektroenergetycznego.
EFET	1.9	Rolą NABE będzie zapewnienie dostępności mocy w Krajowym Systemie Elektroenergetycznym. Z uwagi na koszty wytwarzania energii elektrycznej w nisko- i zeroemisyjnych instalacjach oraz regułę merit order, która	W opinii EFET oferowanie rezerw mocy oraz innych usług systemowych operatorowi sieci przesyłowej jest działalnością typowo rynkową. Dobrze funkcjonujący rynek energii elektrycznej jest w stanie zapewnić właściwe sygnały cenowe, odzwierciedlające znaczenie różnych elektrowni dla pokrycia zapotrzebowania na energię we wszystkich przedziałach czasowych. Propozycja utworzenia NABE, z kolei, zwiększy jedynie stopień koncentracji rynku i stworzy podmiot o znacznej sile rynkowej w zakresie mocy wytwórczych, zdolny

		<p>wymusza wprowadzanie do systemu najtańszej energii, aktywa węglowe zarządzane przez NABE nie będą bezpośrednią konkurencją dla nowopowstających źródeł energii</p>	<p>wyeliminować mniejszych uczestników rynku, którzy pozostają poza strukturami dominujących grup energetycznych. Stanie się to możliwe szczególnie po przeprowadzeniu dwóch reform zaproponowanych w ostatnim czasie:</p> <ul style="list-style-type: none">- propozycja zniesienia obliża giełdowego: w świetle proponowanej restrukturyzacji polskiego sektora energetycznego, likwidacja obowiązku sprzedaży wytworzonej energii przez giełdę sprawi, że znaczna część obecnego wolumenu obrotów przesunie się w kierunku transakcji dwustronnych zawieranych w ramach dominujących grup energetycznych, bądź też pomiędzy nimi. Odbędzie się to ze szkodą dla ogólnej transparentności rynku i wpłynie negatywnie na jakość informacji reprezentowanych przez indeksy giełdowe, które z kolei mają bezpośrednie przełożenie na wielkość subsydiów oferowanych w ramach mechanizmów wsparcia (opisanych w Dz.U. 2019 poz. 1874 oraz Dz. U. 2020, poz. 261). EFET wskazuje, że zagadnienie obliża giełdowego musi być rozpatrywane nierozdzielnie z projektem utworzenia NABE, z uwagi na silny wpływ jaki mogą one wywrzeć na rynek energii elektrycznej w Polsce- Etap II reformy rynku bilansującego: oczekiwana reforma rynku bilansującego obecnie nie przewiduje znacznych usprawnień do sposobu kontraktacji rezerw przez operatora systemu przesyłowego. W naszym rozumieniu, w ramach proponowanego mechanizmu, wymuszona generacja energii elektrycznej (a zatem podstawowa działalność zakładana dla NABE) objęta byłaby gwarancją rekompensat do poziomu wyznaczonego przez koszty zmienne ponoszone przez elektrownię świadczącą usługę. Takie zapisy nie wprowadzają żadnej zachęty dla producentów do składania konkurencyjnych ofert mocy rezerwowych, ponieważ ich usługi pozostaną – jak dotychczas - rekompensowane na poziomie, na jakim są one opłacane obecnie. Oznacza to sytuację, w której nie zachodzi żadna rynkowa optymalizacja kosztów bilansowania systemu elektroenergetycznego, ponieważ koszty te przenoszone są na konsumentów wraz z taryfą przesyłową. Wpływ kolejnego etapu reformy rynku bilansującego na taryfy będzie dodatkowo podnoszony poprzez proponowane wprowadzenie operacyjnej rezerwy mocy.
--	--	---	---

			<p>Należy również zauważyć, że plan utworzenia nowego podmiotu w oparciu o elektrownie węglowe zakłada utworzenie silnej współzależności pomiędzy nim oraz trzema istniejącymi państwowymi spółkami energetycznymi - nie tylko poprzez wspólnego właściciela, ale również przez potrzebę zapewnienia dostaw paliwa podstawowego, gdyż kopalnie węgla kamiennego mają pozostać w rękach obecnych właścicieli. W tych warunkach zniesienie obliga giełdowego umożliwi państwowym podmiotom wykorzystywanie swojej dominującej pozycji na rynku i wpływanie na ceny energii elektrycznej, kolektywnie niweczając wszelkie postępy, jakie Polska poczyniła w kierunku utworzenia rynku energii elektrycznej w ostatnich latach.</p> <p>Jeżeli mimo wszystko zostanie kontynuowany plan utworzenia NABE, podkreślamy konieczność utrzymania obliga giełdowego dla tego podmiotu by zapewnić, że nowy dominujący producent nie będzie mógł wykorzystywać swojej pozycji oraz że będzie źródłem płynności na rynku hurtowym. Wskazujemy przy tym, że podobną opinię w obronie obliga giełdowego wyraził Prezes Urzędu Regulacji Energetyki w swoim komentarzu z dnia 08.04.2021 do przedmiotowego projektu ustawy proponującej całkowite zniesienie obowiązku handlu na rynku zorganizowanym.</p> <p>Korzystając z okazji, chcemy podkreślić, że przeniesienie ciężaru kosztów odchodzenia od węgla na taryfy przesyłowe może mieć negatywny wpływ na konsumentów i konkurencyjność całej krajowej gospodarki. Dlatego też niezmiennie oferujemy naszą pomoc w rozwijaniu efektywnego, rynkowego mechanizmu bilansowania popytu i podaży energii elektrycznej oraz zakupu usług dodatkowych celem optymalizacji kosztów zarządzania systemem elektroenergetycznym. Optymalny kosztowo mechanizm bilansowania systemu może mieć kluczowe znaczenie w przyszłości, zwłaszcza że konsumenci już teraz ponoszą koszty utrzymania systemów wsparcia dla źródeł energii odnawialnej, jak i mechanizmu mocowego (i mechanizmu „scarcity pricing” w przyszłości).</p>
--	--	--	--

Podanie danych osobowych w procesie konsultacji społecznych jest dobrowolne. Dane osobowe przetwarzane będą wyłącznie na potrzeby analizy uwag i wniosków w konsultacjach społecznych. Podanie danych osobowych (np. imienia i nazwiska, adresu e-mail) jest równoznaczne z wyrażeniem zgody na przetwarzanie danych osobowych, którą można cofnąć w każdym momencie, bez wpływu na zgodność z prawem przetwarzania, którego dokonano na podstawie zgody przed jej wycofaniem.

Przekazanie uwag jest równoznaczne z zapoznaniem się z **klauzulą informacyjną RODO** zamieszczoną w zakładce „Aktualności” na stronie internetowej Ministerstwa Aktywów Państwowych i Biuletynie Informacji Publicznej.